

Алмахъалдаса пагъмуяв шаг1ир Сагитх1ажи вук1ана чиясухъ балагъун кеч1 бахъулев
чи.Амма гъес гъел хъвалароан. Гъаб заманаялда цо-цо г1адамазухъ ратулел руго
к1оченч1огун хъван нахъе тарал гъесул куч1дул...Бицае хут1ана Сагидх1ажи
алмахъазе...

Мунагъал жиндир чураяв Эсенаев Г1умарица къадар ккелалде себе дихъе ккезарейн
т1адкъан, щварал хъвай-хъваг1иязулъ батараб цо тетрадалдаса босун хъвалеб буго
гъаб.

Эсенаев Г1умарил архивалъул тетрадалдаса босараб

Алмахъалдаса поэт Сагитх1ажи.

1916 соналъ хъвараб т1ехъалда хъван рук1арал.

Сагитх1ажица къаси сордолялъ жиндирго лъадиялде абун буго Дун метер радалиса дирго гъобоасухъе щевезе ине вугоян. Лъадиялъ Сагитх1ажице абун буго, мун херлъун к1одолъарав чиги вуго. Сапаралъ инч1огун кагъат хъван бит1е гъоболасухъе. Сагитх1ажица лъадиялде абун буго:

Алмахъ росолъа хъван бит1араб кагъаталъ х1ежги борхуларо дие.

Дие бокъун буго рак1цоаяв гъудуласдаги аск1ов г1одов ч1ч1ун хабар бицине.

Сагитх1ажи сапаралъ ун вуго.

Къаси гъоболасулгун хабарги бицун радалиса гъоболлъухъа т1ад вусун вач1инаго цо росдал къулг1адухъе щун вуго. Ихдалил заман бук1ун буго. Къулг1адухъ доб росдал г1емерал руччаби ясал къоролзаби черадила рук1ун руго, рукъалъул къай-ц1а, одеялал, туртал, квас ва гъ.ц.

Сагитх1ажи чу гъекъезабизе къулг1адухъе вуссун вуго. Гъев Алмахъ росдал поет вук1ин лъан буго къулг1адухъ рук1арал руччабазда. Сагитх1ажил г1умроялъул 70 сон бук1ун буго. Цо къоролалъ абула гъесда нижее кеч1 ах1илариш Алмахъ росдал коч1охъанилан. Цойги къоролалъ яс г1аданалде шурун буго, дуца абе досде дун ячинаришан. Сагитх1ажида раг1ун буго доб шурун абубеб раг1и. Ясг1аданалъ гъесде абун буго, дун ячинариш Алмахъ росдал поетан.

Сагитх1ажица жавабалъе дозие абурал раг1аби.

Къали к1ут1ич1они гьал дир к1ут1буца

Ихтияр къоларо кеч1 бакъаналъе.

Хъах1аб гьумералъул гургинал берал,

Сахго г1ат1ал ц1урал т1ех1ай дир гьудул,

Алмахъ рич1ад буго, чу х1алакъ буго

Гъанже мун ячине дир чара гьеч1о

Эбел-инсул адаб г1одобе рехун

Нухда чан гъабулей чалухай гъудул

Сонал данде ккунин ригьин гъабулеб

Лъабкъоялда анц1иль г1умро барав чи

Дун г1олохъанчи гъанже лъвинарев

Т1олго рас хъах1лъараб гъаб дир магжида

Ч1ег1ераб рас бакки щакабжо буго.

Къулг1адуль ццулъарал къоролзабаца

Дуе къор гъун толеб хасият буго.

Къулг1адухъ рач1унел г1олилал ясал

Къоролалъул г1акъло г1адахъ босуге.

Рукъалде мугъ рехун къулг1адухъ рахъин

Силъун бихъун бугин къоролзабазда.

Россалгун къал лъун къот1нов гъудул кквей

Ирслъун бихъун бугин къоролзабазда.

Жидерго курсазда ясал куцизе

Макраби рук1унел къоролзабазухъ

Къулг1адухъ рач1унел г1олил ясазде

Нужерго г1адалъан г1акъло малъуге.

Поет Сагитхаджи из Алмака

Добавил(а) Administrator

23.04.12 23:11 - Последнее обновление 23.04.12 23:18

Бук1араб замана Сагитх1ажилги

Мах1о беканиги галадулареб...

Бихъулиш къроралъ дуда малъулеб

Херав Сагитх1ажи къвалакъ кквейилан.

Хъах1аб дир магжида кверал рахъизе

Кин хиял гъабурай гъалагай дуца.

Херав Сагитх1ажихъ г1анса бегъун те

Г1олилав васасул къвалакъе лъуг1а.

Рукъой лъади йиго гъалал хъах1лъарай

Гъолда къвалакъго Сагитх1ажи лъик1,

Халат къвалакъ ккураб лаченги хисун

Чаргъадил бусада рокъон ккеларо.

Т1инч1ай ясги ячун росолъ вач1ани

Алмахъ росдал хераз г1айиб ч1валарищ,

Къвалакъе мунги къан къот1нов вахъани

Гъагълун вугин дунан махал ран тела.

Гох1да бекъани хур ракъдалаб ккола

Хьонлъода бекъани раччдалаб ккола

Рит1лада бекъани хур лъик1 бач1уна

.....

Къулг1а хьихьун ругел къоролзабазе

Анишазги бекьун хур бач1инаро

Ганлил шурмазухъе рак1ал щущаял

Щварал россал хьихьун хьвадизе лъач1ел

Щобда бекъаниги хур бач1унел ясал

Хиялазда рухьун намусго гьеч1ел.

Чвахул ганч1азукъе гарбал ккаял нуж

Гъаб дир чалмаялгъул адаб гъабич1ел.

Рокьул ч1ор реч1ч1арав ч1аго толарин

Ч1аго Сагитх1ажи виччанте нухда

Къулг1адухъ г1одор ч1ч1а дун вач1инег1ан

Сапаралъ кват1ани т1ад вуссинаро.

1916г.

Къулг1адухъ рук1арал къоролзабазда Сагитх1ажица абурал раг1аби квеш бихъун руго. Щуго къоролалъ гьесие гъжум гъабизе журан руго. Алмахъ росдал болъон мунин абун буго. Къоролзаби аск1оре щведал Сагитх1ажил чуялъ пурхун гъаракъ гъабун буго. Чу чанго метраялъ цебехун к1анц1ун буго, мал хъваг1ун буго.

Къоролзабазде хадубги жавабалъе абурал раг1аби.

Дир чуюль нужоде мал хъваг1ун тараб,

Бокъарай яч1аха чухъа бахъизе.

Дунго херлъаниги чу бах1ар буго,

Чухъа кърорзабахъ гъркъго теларо

Дирго гъунар гъеч1о чол гъунар буго

Чодуца вахъана нужер кверахъа

Кърорзабаз Сагитх1ажида реч1ч1изе ганч1ал кодоре росун руго.Сагитх1ажица чода ц1ал к1ут1ун буго ва кърорзабаде сармил раг1аби абун руго.

Гулихъе щолареб гъаб дир чуюлда

Нужеца реч1ч1араб гамач1 щвеларо.

Сагитх1ажица чу бекеризе цебехун биччан буго. Чалма къараб т1агъур борхун ккун буго. Къулг1а т1ерхъаралъуве щведал Сагитх1ажица чол квелъ нахъе къан буго, чу эркенго ч1езе. Нухда бук1араб гамч1ида чол х1ет1е к1ут1ун буго. Хех унеб бук1араб чу г1одоб ккедал гъев чанго метроялъ довег1ан чоца рехун вуго. Сагитх1ажил нодо г1одоб тункун лъукъун буго. Сагитх1ажица ругъун бухъун буго. Рукъове щведал гъасул лъади азбаралде яч1ун йиго. Сагитх1ажиде лъадиялъ гъикъун буго мун лъица лъукъараван.

Лъадиялъе жавабалъе абурал Сагитх1ажил раг1аби.

Мун рази гъеч1ого сапар бухъиндал

Сапар мекъиги ккун вуссана дун т1ад.

Къулг1а хъихъун тарал къоролзабаца

Чухъа бахъун ине дагъалъ хут1ана.

Дунго свакан ккеч1о чу свакан ккана,

Дозул очахъалда одехалъе ч1ч1ей.

Дунго къечон ккеч1о чу къечон ккана,

Дозул къулг1адухъе чое лъим къезе

Чвердон ватиларин къоролзабаца

Къулг1адухъ х1еккине лъолев вук1ана,

Бац1азул квач1ахъа чахъу киниги

Чодуца вахъарав дозул кверахъа.

Дирго гъунар ккеч1о чол гъунар ккана,

Чухъа кърорлзабахъ гъркьго хут1ич1о.

Гулихъе щолареб гъаб дир чуюлда

Доз реч1араб гамач1 цониги щвеч1о.

Гула - херги босун дун рагъде ина

Т1ок1ав кърорлайгон къацандизег1ан,

Хвалчен къабич1огун кърорлзабаца

Ругъун лъун вит1арав лъадуде т1аде.

Дирго г1айиб ккана чол г1айиб ккеч1о,

Чодул кьолониса гъркье дун рехи.

Г1умроялъ борхич1еб чалма борхидал

Чодуца рехана мунагъ чуризе.

Щукрудал какал рай кидаго дуца,

Дагъалъин хут1арай мун къророллъизе.

Ругънада квер бахъе хирияй лъади,

Мун еццунин щвараб черхалда ругъун.

Г1олохъанаб мехалъ Сагитх1ажица

Таманал рухъарал росабалъ сапар,

Цониги къвакич1о кълуг1духъ ясал,

Берзул ишаналги мунагълъун хъвалел.

Мунагълалде ккарав чалма т1ад къарав

Чилайдул расазул хъах1ал михъазухъ

Жакъа г1урай ясалъ чанал гъарурал,

Чодул къолониса рехи гурони

Пайдаги бахинч1о херлъарав дие.

Ккани доб росолъе сапар бухъине

Сибир къот1ун инин г1арза хъван къела.

Тохтур вачинаро ругъун къач1азе,

Биччанте гъаб ругъун жибго сахлъизе.

Поэт Сагитхаджи из Алмака

Добавил(а) Administrator

23.04.12 23:11 - Последнее обновление 23.04.12 23:18

Кагътиде хъван тела Алмахъ росдае

Жакъа Сагитх1ажил лъугъараб къисса.

Эсанаев Г1умар. 1984с.

Х1адур гъабунa Х1ажимух1амадов Х1.Р. ва Салих1 Салих1овас

Расул Идрисов «Салатавия – дир ч1ух1и».

Махачкала. ИД «Эпоха». 2005г. стр.128.

Алмахъалдаса Сагитх1ажи.

Алмахъазул цо-цоял унаан чачаналъе хъусаризе, рецаризе, лъилъаризе, вехълъи гъабизе. Цо-цояз маг1ишат гъабулаан чачаназе хъарши бичун. Гъеб махшел бук1инч1ев Сагитх1ажияс гъабураб сариналда гъорлъ руго гъадиал раг1аби.

Рахъдалъ чал реч1ч1ай1ги чинарабазда,

Чанги бакъараб гарц1 г1орц1изабураб.

Кваназе хинк1 щвеч1еб бакъараб агьлу,

Хъах1аб чедги кванан кепалда буго.

Дирни махщел гьеч1о хъарщи буц1изе,

Хъван батани ина дун Г1авухъалъе,

Г1урдал хъал бахъулеб харицел босун,

Хъваг1ун г1одор лъелел харил рецаби.

Г1ажаибаб жо, гъаб коч1ол куплеталъулги г1урусазул поэт Кольцовасул «Косарь»
абураб кеч1алъул куплеталъулги маг1наял
ъул релъен

Поэт Сагитхаджи из Алмака

Добавил(а) Administrator

23.04.12 23:11 - Последнее обновление 23.04.12 23:18

Салих1 Салих1ов